

В особистості підозрюваного (обвинуваченого) відображені прояви різних суспільних відносин, учасником яких вона є в повсякденному житті. Це зазвичай певні соціальні зв'язки та соціальні ролі. Так, наприклад, особа може бути учасником трудової діяльності та сімейних відносин.

Отже, властивості особистості підозрюваного (обвинуваченого) у своїй основі соціально придбані. Вони є результатом певних умов життя, виховання, впливу, зв'язків. Кримінальне правопорушення може бути вчинене в результаті прояву не всіх і навіть не більшості, а лише окремих елементів особистості.

Таким чином можна зробити висновок, про те, що поняття «особа підозрюваного (обвинуваченого)» та поняття «особистість підозрюваного (обвинуваченого)» не можна ототожнювати.

Кожне з цих понять має свій індивідуальний характер. Убачається, що поняття особистості підозрюваного (обвинуваченого), це поняття, яке більше належить до предмету психології, адже саме тут можливе найбільш точне пояснення цього поняття, визначення його чітких характеристик. А поняття «підозрюваний» «обвинувачений» належать до сфери кримінального процесу.

Підводячи підсумок, можна констатувати, що наразі науковцями і практиками не досягнуто єдиного розуміння згаданих понять, а відтак, порушене питання залишається актуальним та потребує подальшого дослідження.

Інтерпретація слідової інформації при розслідуванні кримінальних правопорушень

Комаринська Ю.Б., кандидат юридичних наук, доцент кафедри криміналістики та судової медицини НАВС

Інтерпретація окремих слідів не повинна обмежуватись категоричними висновками. Окрім встановлення джерел виникнення слідів та механізму їх утворення, слідчий повинен змодельовувати всі можливі ситуації та обставини, при яких би утворилась саме та слідова картина, що предстала перед слідчим на певному етапі розслідування.

Наслідки вчиненого, що проявляються зовні, у слідовій картині обстановки місця події, безумовно вказують на закономірні зв'язки між особою злочинця та вчиненим їм злочину [1, с. 70]. Це обумовлено тим, що, плануючи свої дії, злочинець визначає важливі умови діяльності, програму своїх окремих дій та систему критеріїв вдалої діяльності [2, с. 109]. Основа даної діяльності суб'єкта злочину під час підготовки злочину, його вчинення та дії з приховування слідів передбачені особистистними якостями злочинця, його соціальними, біологічними та іншими сторонами.

Образцов В.А. та Богомолова Н.М. зазначає, що значний об'єм невербальної інформації містять в собі матеріально фіксовані сліди, носіями якої є людина. Це - сліди на його тілі, одязі, взутті, інших супутніх речах, що виникають в результаті контактної взаємодії з іншими людьми, предметами, речовинами, матеріалами. Інформація, отримана шляхом огляду, попереднього та експертного дослідження подібних «німих свідків», може розповісти багато: про самі сліди (давність їх утворення, форму, розміри тощо), про носії слідів, механізм слідоутворення, про слідоутворюючі об'єкти, а також про обставини події, з якими пов'язано походження та зміни слідів [3, с. 134].

Сліди виявлені на місці події можуть дати важливі відомості. Наприклад, сліди ніг людини, виявлені на місці події, досвідченому слідчому можуть сказати багато чого: стояла людина або бігла, несла важку ношу, кульгала і т.п. Одержання таких даних має велике значення для побудови пошукових версій [4, с. 435].

Яковчук С.В. стверджує, що крім матеріальних слідів, що обліковуються та реєструються у відповідних системах, важливим під час розслідування серійних вбивств, у криміналістичному значенні є реєстрація, узагальнення та аналіз інформації, що характеризує особу злочинця, а саме її психологічний аспект (створення психологічного портрету злочинця (ППЗ) як один з видів ППЗ так званий «географічний профіль» - як аналіз поведінкових патернів (шаблонів), що використовує різноманітні техніки, такі як: дослідження відстані до місця вчинення злочину, демографічні характеристики, центрографічний аналіз, злочинна «географічна мішень», аналіз точки відліку (старту), аналіз ступеню розповсюдження, аналіз місця постійного та тимчасового мешкання, загальний аналіз.

У дослідженні автор вказує на можливе отримання інформації про особу злочинця за усним мовленням. Дослідження не лише фонетичного змісту голосу особи, а також і словесного запасу дозволяє висувати версії щодо особи злочинця про її соціальний статус, професію, захоплення [5, с. 9].

Список використаних джерел:

1. Гавло В. К. Теоретические проблемы и практика применения методики расследования отдельных видов пре ступлений / Гавло В. К. - Томск, 1985. - 197 с.
2. Гавло В. К. Судебно-следственные ситуации: психолого-криминалистические аспекты: Монография / Гавло В. К., Ключко В. Е., Ким Д. В., Под ред. В. К. Гавло. - Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2006. - 226 с.
3. Образцов В. А. Криминалистическая психология / Образцов В. А., Богомолова С. Н. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. - 447 с.
4. Криміналістика : Підручник / В.В. Пясовський, Ю.М. Черноус, А.В. Іщенко, О.О. Алексеев та ін. - К. : «Центр учбової літератури», 2015. - 704 с.
5. Яковчук С.В. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час розслідування серійних вбивств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юр. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика;судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Яковчук С.В. - Київ, 2014. - 20 с.